

Noten uit Overijssel januari 2020

S.J. (Bob) Wertheim

Contact: ton.baltissen@cropeye.com

Plantmateriaal Hazelaar (*Corylus avellana*)

Belangrijk voor een goede start van een notengaard is goed plantmateriaal, zowel wat betreft type als kwaliteit. Zaailingen van hazelaar zijn ongeschikt voor de teelt van hazelnoten omdat elke nakomeling anders is, wat leidt tot een variabele beplanting waarin bovendien elke struik andere noten levert. Zaailinggebruik moet daardoor beperkt blijven voor winnen van nieuwe rassen of opkeek van bosplantsoen. Afsteken van gewortelde wortelscheuten van bestaande hazelaars om elders te planten, wordt afgeraden, omdat daarmee gemakkelijk ziekten en plagen worden verspreid.

Voor de *moderne* teelt van hazelnoten zijn de volgende typen plantmateriaal het meest geëigend en zijn alle in de handel verkrijgbaar:

Op eigen wortel:

- Afleggers van speciale moerbedden (meest gebruikelijk)
 - eenjarige afleggers dienen ± 120 cm lang te zijn met een diameter van 1 cm gemeten op de wortelhals en vrij van ziekten en plagen.
- Stekken van moederplanten (in goed geoutilleerde kassen)
- Planten uit weefselkweek (in gespecialiseerde laboratoria)

Al deze manieren van vegetatief vermeerderen leveren planten die **op eigen wortel** staan.

Niet op eigen wortel:

Enten op:

- Zaailingonderstam van *Corylus avellana*
Nadeel: variabele aanplant, opslag is ongelijk aan het entras, wat verwarring kan geven als deze opslag wordt gebruikt ter vervangen van oude takken
- Zaailingonderstam van *Corylus colurna* (Turkse of boomhazelaar)
Nadeel: variabele aanplant omdat elke zaailing anders is; voordeel weinig of geen wortelopslag
- Vegetatief vermeerderde onderstam van *Corylus avellana* (dus op een ander ras)
Voordeel: uniforme aanplant; voorwaarde is een onderstamras dat weinig opslag geeft
- Vegetatief vermeerderde onderstam van *Corylus colurna*, zoals de selecties Dundee of Newberg
Voordeel: uniforme aanplant met weinig kans op opslag

Al deze wijzen van vermeerderen leveren planten die **niet op eigen wortel** staan

Een voordeel van *C. colurna* als onderstam is de mogelijk grotere droogteresistentie, maar er is nog weinig ervaring op grote schaal met deze onderstam. Kiest men voor *C colurna* dan moet de voorkeur uitgaan naar de genoemde vegetatief vermeerderde selecties.

Alle genoemde soorten materiaal kunnen zijn:

- Eén-, twee-, of meerjarig zijn
- en
- geleverd met kale wortel of in container

Daarbinnen kunnen planten goed, matig of slecht zijn ontwikkeld; goed ontwikkeld heeft de voorkeur.

De keuze voor het soort plantmateriaal hangt af van de beoogde teeltwijze:

- vaasvormige struik op één stam (meest gebruikelijk in de handelsteelt)
- struik met verschillende stammen (vaak gebruikt in de hobbyteelt)

Prijzen van plantmateriaal variëren sterk, maar de vermeerderingsmethoden verschillen dan ook aanzienlijk. Kwekers van hazelaars moeten streven naar het maken van zo goed mogelijk ontwikkelde bomen en telers van hazelnoten moeten op de aankoop goed plantmateriaal niet willen bezuinigen. Het is raadzaam dat beide partijen *geruime tijd vóór het planten* goede afspraken maken over te leveren rassen, wijze van vermeerderen en aantallen bomen.

Meer details zijn te vinden in het hoofdstuk Vermeerderen van de teelthandleiding hazelnoten dat in ontwikkeling is.

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Contact: Ton.baltissen@cropeye.com